

Sygn. akt VI Ka 305/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Elżbieta Kosecka - Sobczak

Protokolant: sekr. sąd. Anna Pikulska

przy udziale Prokuratora del. do Prokuratury Okręgowej w Elblągu Marcina Rosta

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2022 r. w Elblągu sprawy

B. R. (1) s. W. i W. ur.(...) w O.

oskarżonego o czyn z art. 65 § 1 kks w zb. z art. 54 § 1 kks w zw. z art. 7 § 1 kks

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia 17 maja 2022 r. sygn. akt II K 777/21

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. kosztami za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 305/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Ostródzie z 17 maja 2022r. w spr. II K 777/21

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia**1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości co do B. R.

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
1.		B. R. (1)	Niekaralność oskarżonego Czyn zarzucany z art. 65§1 kks i inn.	Informacja z KRK	k.704
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
1.	Informacja z KRK	Informacja została sporządzona przez podmiot do tego uprawniony, jej treść nie była kwestionowana przez strony, stąd dowód ten zasługuje na wiarygodność.

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	Błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Prokurator w apelacji podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych z art. 438 pkt. 3 kpk. Należy zaś podkreślić, że względną przyczyną odwoławczą, która może doprowadzić do postulowanego uchylecia wyroku w części dot. B.R. jest tylko stwierdzenie błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia.</p> <p>Tymczasem mimo tego, że argumenty przytoczone przez skarżącego w apelacji na poparcie postawionego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych częściowo należało uwzględnić, to jednak analiza całego materiału dowodowego i to w odniesieniu do</p>		

treści zarzutu postawionego w a/o B.R., nie pozwalała na przyjęcie, iż zaskarżony wyrok uniewinniający B.R. od zarzucanego mu w a/o czynu był niesłuszny i by można było, po wnioskowanym uchyleniu tego wyroku, po ponownym rozpoznaniu sprawy przez sąd I instancji, to przypisać oskarżonemu taki czyn jaki mu zarzucono.

Należy bowiem zgodzić się z prokuratorem, że sąd I instancji nieprawidłowo przyjął, że B. R. jechał razem ze współoskarżonymi w samochodzie marki R. (...), gdy z wyjaśnień oskarżonych oraz dowodów z czynności przeprowadzonych 22 maja 2021r., w tym nagrań z monitoringu wynika, że tylko M. M. (1) jechał pojazdem R. (...), natomiast M. J. (1) i B. R. (1) poruszali się samochodem A. (...). Ponadto rację ma prokurator zwracając uwagę na zmianę wyjaśnień B.R. złożonych na rozprawie w odniesieniu do tych z postępowania przygotowawczego, a dot. jego zachowania w trasie, powodu jazdy do Ł., dokonania tam zakupu, co może być powodowane próbą , jak to określił skarżący „zajęcia jak najkorzystniejszego dla siebie stanowiska procesowego”, a także na to, że oskarżeni inaczej wyjaśniali co do szczegółów dot. np. oceny stanu nietrzeźwości B.R., czy że M. M. i M. J. nie chcieli wyjawić danych osoby, odnośnie kontaktu z (...), który zaproponował im popełnienie przypisanego im przestępstwa przewozu suszu tytoniowego.

Przy czym samo przyznanie racji skarżącemu co do tych okoliczności nie może spowodować przyjęcia, że zarzucany wyrok uniewinniający oskarżonego B. R. winien być skorygowany. Mimo bowiem tego,

że prawidłowe ustalenie co do przemieszczania się B.R. w dniu 22 maja 2021r. na trasie Ł.-O. powinno zawierać wskazanie że jechał on z M. J. samochodem A. (...), a nie jak to ustalił mylnie sąd I instancji, że wszyscy oskarżeni poruszali się jednym pojazdem tj. R. (...), to przecież oskarżyciel nie przedstawił takiego dowodu, który by jednoznacznie posłużył do wykazania zamiaru z jakim B. R. (1) jechał A. (...) na tej trasie razem z M. J. (1). Obaj współoskarżeni tj. M. M. i M. J. przyznając się do zarzutów zgodnie bowiem utrzymywali, że B. R. pojechał wówczas przypadkowo z M. J., gdy ten nie chciał go zostawić, po tym jak wspólnie spożywali alkohol. Ponadto z ich relacji nie wynika by B.R. był świadkiem ustaleń z osobą dla której mieli przewieźć susz tytoniowy czy świadkiem załadunku tego akurat towaru. A w świetle tych okoliczności nie można jednoznacznie wykluczyć tego, że przebywający akurat w P. i niepracujący B.R. miał czas by przejechać się z M. J. do Ł. (bez powodu czy z błahego powodu zrobienia ewentualnych zakupów) i z takiej sposobności skorzystał, skoro M. J. to (nawet pomimo stanu nietrzeźwości uczestnika podróży) nie przeszkadzało, tym bardziej, że susz tytoniowy nie był przewożony w pojeździe, którym poruszali się ci oskarżeni tj. w A. T., a załadunek suszu na samochód marki R. (...), którym kierował M. M. – w świetle zebranych dowodów- był tak zorganizowany, by odbyło się to bez możliwości dostrzeżenia tego przez B. R., który miał wiedzieć tylko o jakimś „załadunku” bez wiedzy i możliwości zaobserwowania jakiego towaru ten „załadunek” dotyczył. Skoro zaś M. J. miał wiedzieć po co jedzie do Ł., do czego się przyznał

i co jest spójne z relacją M. M., a nie wykazano dowodami by B.R. wiedział po co współoskarżeni jada do Ł. i by wiedzę taką mógł osiąść, to z tego powodu należało uznać, że sytuacja procesowa i materiał dowodowy w zakresie wykazania winy B.R. i pozostałym oskarżonym na tyle się różnił, że nie dawał podstaw do skazania B.R. i to za czyn mu zarzucany (co zostanie omówione poniżej).

Po to zaś by można było przypisać winę popełnienia przestępstwa karno-skarbowego zarzucanego oskarżonemu, to należało wykazać dowodami, że oskarżony B. R. miał świadomość, że uczestniczy w zarzucanym mu nabyciu i przewozie suszu tytoniowego. Należy bowiem przypomnieć, że podstawową zasadą procesu karnego jest zasada domniemania niewinności, która stanowi, że oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki wina jego nie zostanie udowodniona. Jak zauważono w Komentarzu do art.5 kodeksu postępowania karnego pod red. Z. Gostyńskiego (Dom Wydawniczy ABC, 1998r.) to „Jedną z konsekwencji zasady domniemania niewinności jest to, że tzw. materialny ciężar dowodu spoczywa na oskarżycielu. Znalazło to odzwierciedlenie w orzecznictwie. Według zasad obowiązującej procedury karnej to nie oskarżony musi udowodnić swoją niewinność, lecz oskarżyciel udowodnić winę oskarżonego. Przy czym udowodnić, tzn. wykazać w sposób nie budzący wątpliwości wiarygodnymi dowodami.” Podobne poglądy na tle interpretacji art. 5 kpk zawarto i w innych komentarzach do kpk, np. w Komentarzu do art.5 kodeksu postępowania karnego pod red. J. Grajewskiego, (LEX, 2010, wyd. II) wskazano, że „Istotą

omawianej zasady jest dyrektywa, że oskarżony musi być traktowany jako niewinny niezależnie od przekonania organu procesowego. Konsekwencją tej zasady jest fakt, że materialny ciężar dowodu winy spoczywa na oskarżycielu, który ponosi także ryzyko nieudania się dowodu. Oskarżony nie musi udowodniać, że jest niewinny. Wyrok uniewinniający oskarżonego powinien zapaść zarówno wtedy, gdy wykazana została jego niewinność, jak i wtedy, kiedy wprowadzenie nie zostanie udowodnione jego niewinność, ale także nie zostanie udowodniona jego wina”

Z powyższego wynika więc, że wyrażona w art.5 kpk zasada domniemania niewinności, a także pozostająca z nią w najściślejszym związku zasada in dubio pro reo wpływają na uprzywilejowanie pozycji oskarżonego (favordefensionis) w zakresie oceny dowodów. Wyrazem tego jest np. pogląd Sądu Najwyższego zawarty w wyroku z dnia 28. 11.1995 r. w sprawie III KRN 88/95(publ.OSNKW 1995, z. 11-12, poz. 77) wskazujący, że „ułamności dowodów obciążających nie można stawiać na równi z ułamnościami dowodów odciążających. Ze względu na to, że warunkiem sine qua non skazania oskarżonego jest udowodnienie popełnienia przezeń czynu przestępnego to sprzeczności w sferze dowodów odciążających nigdy nie są "równoważne" ze sprzecznościami w zakresie dowodów obciążających. Jeżeli te ostatnie są "wewnętrznie sprzeczne", to zasadnicze i samoistne znaczenie ma to, czy in concreto zakres i charakter tych sprzeczności nie wyłącza w

ogóle możliwości uznania owych dowodów za podstawę skazania.”

Przenosząc powyższe wskazania w zakresie stosowania zasad z art. 5 kpk (na którą powołał się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku sąd I instancji), przy dokonaniu oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w realia niniejszej sprawy, to należy stwierdzić, że materiał dowodowy czy okoliczności dot. oskarżonego B. R., z wyżej wskazanych względów, nie były wystarczające, by w oparciu o nie uznać tego oskarżonego winnym popełnienia zarzucanego mu czynu. Jazda tego oskarżonego pojazdem osobowym wraz z M. J. do Ł. i z powrotem, nawet z błahego powodu i w stanie nietrzeźwości, gdy inne dowody nie wskazywały w sposób pozwalający na skazanie, by jechał on tam z zamiarem zarzucanego nabycia i przewożenia suszu tytoniowego, to nie pozwalała – przy właściwym zastosowaniu zasady z art. 5kpk- by wątpliwości w tym zakresie (zaprezentowane w apelacji a odnoszące się do doświadczenia życiowego) tłumaczyć na niekorzyść oskarżonego. Tym bardziej, że współoskarżony dowodził, że podjął się przestępczego procederu by uzyskać środki na leczenie (przedstawiono dokumenty dot. stanu zdrowia, których oskarżyciel nie kwestionował), a doświadczenie życiowe i logika wskazują, że „wprowadzenie” osoby B.R. do tego procederu jako świadomego uczestnika „konwoju” przewozu suszu tytoniowego spowodowałoby zmniejszenie kwoty (bo należałoby ją dzielić nie na dwóch tylko na trzech), którą by za udział w nim mieli uzyskać pozostali współoskarżeni, a którą – na co wskazuje doświadczenie życiowe i

logika- M. M. chciałby dla siebie uzyskać jak najwyższą, by mieć środki na leczenie. Co stanowi dodatkowy argument pozwalający na wniosek, że B. R. nie brał udziału w zarzucanym mu czynie.

Należy też podkreślić, że apelacja pochodziła od oskarżyciela, a w myśl art. 434§1kpk, sąd odwoławczy, w sytuacji wniesienia apelacji na niekorzyść oskarżonego, mógł orzec tylko w granicach zaskarżenia oraz w razie stwierdzenia zasadności uchybienia podniesionego w środku odwoławczym, zgodnie z jego brzmieniem w odniesieniu do treści art. 438 pkt. 3 kpk oraz w razie stwierdzenia zasadności wniosku końcowego z apelacji. W tym miejscu należy zaś zwrócić uwagę na sformułowanie zarzutu postawionego w a/o B.R., w którym zarzucono mu, że w dniu 22 maja 2021r. w Ł., działając wspólnie i w porozumieniu z M. J. (1) oraz B. R. (1) (a więc samym sobą a nie M. M. (1)) oraz innymi nieustalonymi osobami nabył, a następnie przewiózł pojazdem dostawczym marki R. (...) o nr rej. (...) do O. wyroby akcyzowe w postaci suszu tytoniowego bez oznaczeń handlowych i polskich znaków skarbowych akcyzy. Tymczasem sąd I instancji przyjął w zaskarżonym wyroku w odniesieniu do pozostałych oskarżonych, że można było im przypisać jedynie przewiezienie pojazdem dostawczym marki R. (...) o nr rej. (...) z Ł. do O. wyrobów akcyzowych w postaci suszu tytoniowego, przy wyeliminowaniu zarzucanego nabycia tego suszu. Oskarżyciel nie zaskarżył wyroku w zakresie dot. opisu czynów przypisanych współoskarżonym, a w ocenie sądu odwoławczego faktycznie

nie przedstawiono dowodów wykazujących by oskarżeni ci, uczestniczyli w nabyciu suszu tytoniowego. Co zaś do zarzucanego w a/o przewożenia przez B. R. (wspólnie tylko z M. J.) pojazdem dostawczym marki R. (...) suszu tytoniowego, to sam skarżący (nota bene słusznie) wskazał, że oskarżony B. R. nie jechał pojazdem wskazanym w stawianym mu zarzucie tj. R. (...) z Ł. do O., a także w apelacji argumentował, że pojazdem A. (...), którym to faktycznie jechali M. J. i B.R., nie przewożono suszu tytoniowego, tylko pojazd ten eskortował pojazd dostawczy R. (...) z przewożonym w nim suszem, którym jechał kierując nim M. M.. Skoro zaś skarżący – co wynika z uzasadnienia apelacji- uważa, że B. R. można by tylko przypisać udział w eskortowaniu pojazdem którym się poruszał z M. J. tj. A. (...), pojazdu R. (...), którym przewożono susz tytoniowy bez oznaczeń handlowych i polskich znaków akcyzy, to taki opis zachowania B.R. wskazany w apelacji nie jest spójny z opisem czynu zarzucanego w a/o temu oskarżonemu. Co stanowi dodatkowy powód dla którego, poza brakiem wykazania w sposób nie naruszający reguły z art. 5 kpk by sąd I instancji błędnie i nieprawidłowo uniewinnił B.R., nie zaszły podstawy do uwzględnienia wniosku końcowego z apelacji o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dot. B.R. i przekazanie sprawy SR do ponownego rozpoznania, skoro i tak po postulowanym ponownym rozpoznaniu sprawy – nota bene w oparciu o dotychczasowy materiał dowodowy, skoro oskarżyciel nie wnosił o jego uzupełnienie- sąd I instancji nie mógłby przypisać oskarżonemu B. R. popełnienia innego czynu (sugerowanego w

apelacji oskarżyciela) niż ten, który wynikał z opisu wskazanego w zarzucie a sprowadzającego się do tego, że tylko z M. J. i to samochodem R. (...) o nr rej. (...) miał B.R. przewozić susz tytoniowy, uprzednio przez nich nabyty, co się przecież nie zdarzyło. Bowiem obaj wskazani w tak sformułowanym zarzucie oskarżeni tj. B.R. i M. J. jechali A. (...), zaś pojazdem R. (...) jechał niewymieniony w zarzucie stawianym B.R. M. M. i to w R. (...), a nie w A. (...), przewożono susz tytoniowy.

Reasumując, to zarzut i argumenty podniesione w apelacji oskarżyciela nie mogły służyć skutecznemu wykazaniu takich błędów, które by miały służyć do wzruszenia zaskarżonego wyroku, tym bardziej, że i tak nie można by było B.R. – po ewentualnym ponownym rozpoznaniu sprawy-przypisać winy popełnienia czynu dokładnie takiego jaki zarzucono mu w a/o.

Wniosek

O uchylenie zaskarżonego wyroku w części dot. B.R. i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Z przyczyn dla których zarzut z apelacji i argumenty podniesione w apelacji, a w konsekwencji wniosek końcowy nie zasługiwały na uwzględnienie.

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok dot. B.R.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Z przyczyn dla których zarzut z apelacji i argumenty podniesione w apelacji, a w konsekwencji wnioszek końcowy nie zasługiwały na uwzględnienie.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.

Zwiężle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
Pkt. II	Apelacja oskarżyciela publicznego nie zasługiwała na uwzględnienie, stąd zachodziły podstawy z art. 636§1kpk do obciążenia Skarbu Państwa kosztami za postępowanie odwoławcze.

7. PODPIS